باسمه تعالی

شناسنامه کتب خطی (مجموعه)

اهدایی مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای مدظله العالی

۱. عنوان	شرح الوضعیة العضدیة = شرح العضدیة	
مؤلف متن:	عضد الدین عبدالرحمن ایجی	شارح: ابوالقاسم بن ابوبکر لیثی سمرقندی
محشی / مترجم		موضوع: معانی و بیان
کاتب	عبد الکریم بن ابوالحسن کانوری	زبان: عربی
تاریخ تألیف / تاریخ تحریر	تاریخ تألیف: دوشنبه شعبان ۸۸۸ ق. / قرن ۱۲ ق.	از برگ ۲ تا ۲۴ (۲۳ برگ)
خط / سطر	نستعلیق / ۱۹ سطری	شماره عمومی ۴۲۳۶۴

۲. عنوان	شرح السمرقندیة فی الاستعارات = شرح فرائد الفوائد	
مؤلف متن:	ابوالقاسم بن ابوبکر لیثی سمرقندی (زنده در ۸۸۸ ق)	شارح: عصام الدین ابراهیم بن محمد اسفراینی (قرن ۹ و ۱۰ ق)
محشی / مترجم		موضوع: معانی و بیان
کاتب	عبد الکریم بن ابوالحسن کانوری	زبان: عربی
تاریخ تحریر	قرن ۱۲ ق.	از برگ ۲۵ تا ۳۵ (۱۱ برگ)
خط / سطر	نستعلیق / ۱۹ سطری	شماره عمومی ۴۲۳۶۵

۳. عنوان	حقیقت و مجاز = استعاره = غایة البیان فی دقائق علم البیان	
مؤلف	عصام الدین ابراهیم اسفراینی (-۹۴۳ ق.) یا ظهوری	
تألیف شده بنام / ~~محشی / مترجم~~	ابو الغازی عبید الله بهادرخان	موضوع: معانی و بیان
کاتب	عبد الکریم بن ابوالحسن کانوری	زبان: فارسی
تاریخ تحریر	قرن ۱۲ ق.	از برگ ۳۵ تا ۴۷ (۱۳ برگ)
خط / سطر	نستعلیق / ۲۱-۱۹ سطری	شماره عمومی ۴۲۳۶۶

[illegible]

۴. عنوان		
مؤلف		شارح:
محشی / مترجم		موضوع:
کاتب		زبان:
تاریخ تحریر		از برگ .... تا ....
خط / سطر	/	شماره عمومی
کاغذ	نخودی آهارمهره	طول/ عرض: ۱۷٫۵ × ۱۱٫۵
جلد	تیماج مشکی فرنگی	تاریخ اهداء: مرداد ۱۳۸۹
ملاحظات	* عنوان اول: شرح وضعیه مذیل المتابه سمرقندیه = فرائد الفوائد ابوالقاسم سمرقندی که با حذف مقدمه در ذیل شرح وضعیه با عنوان تذییل آورده (برگ ۲۲ تا ۲۴) و در ترقیمه به آن نیز اشاره کرده. نسخه ۷۴۶۵ رضوی نیز چنین است (فهرست رضوی ۱۲، ۱۵۶) * عنوان دوم: ر.ک. فهرست رضوی ۱۲، ۴۰۸ و ۲۵، ۹۹. * عنوان سوم: ر.ک. فهرست رضوی ۲۵، ۸۷، مرعشی ۲، ۹۶ و ۲۹، ۳۳۳؛ ریحانة الادب ۴، ۱۴۱ و هدیة العارفین ۱، ۲۶ * عنوان سوم در ایضاح المکنون ۲، ۱۳۸ با آغاز برابر با عنوان غایة البیان فی دقائق علم البیان از ظهوری ضبط شده	

تنظیم کننده: نادر عزیزاده

استعارة تخييلية ويكون قرينة بعدم انفكاك المكنية عنه عنده واليه ذهب صاحب [illegible]
وجوز صاحب الكشاف كونه استعارة تحقيقية [illegible] مقصوده [illegible]
حيث جعل [illegible] على حبل [illegible] السكاكي
كونه استعارة [illegible] لمعناه الحقيقي [illegible] استعارة تخييلية [illegible]
قرينة [illegible] المكنية [illegible] المذكور تابع لما هو مشبه به [illegible]
المشبه به كان باقيا على معناه الحقيقي وكان اثباته استعارة تخييلية [illegible] المشبه [illegible]
له تابع [illegible] ذلك الاوفق المذكور كان استعارة كذلك التابع على طريق التصريح [illegible]
[illegible] فما زاد على قرينة المكنية من ملايمات المشبه به ترشيح [illegible]
قرينة المكنية من الملايمات ترشيحا لها ويجوز جعله ترشيحا للتخييلية او للاستعارة التحقيقية
اما الاستعارة [illegible] وكذا التخييلية على مذهب السكاكي لانها مقرونة عنده واما التخييلية
[illegible] ما التصريحية [illegible] بذكر [illegible]
[illegible] بذكر ملايم المشبه به [illegible]
الفرق بين قرينة المكنية والترشيح قوة الاختصاص بالمشبه به [illegible]
[illegible] فهو القرينة وما سواه الترشيح ولنقتصر من شرح هذه الرسالة على هذا القدر [illegible]
[illegible] رحمته نصيبنا ويجعل [illegible]
[illegible] في توضيح [illegible] وقد فرغ من تحريره مؤلفه الفقير
[illegible] بعد [illegible] يوم الاثنين من شهر شعبان سنة ثمان وثمانين وثمانمائة [illegible]
[illegible] بشرح الرسالة الوضعية [illegible] والرسالة التي في ضبط الاستعارات [illegible]
[illegible] فرغ منها [illegible] ان يجعل الرسالة [illegible]

شرح رسالة [illegible] لعصام الدين عليه الرحمة والغفران

بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

قال [illegible] المفتقر الى لطف ربه الخفي عصام الدين بن محمد [illegible] احسن
[illegible] الموهبة [illegible] في البكرة والعشية [illegible] الواهب العطية [illegible]
[illegible] التي نزلت [illegible] فقرنا [illegible] والصلوة [illegible]
[illegible] بذلك [illegible] والصلوة [illegible]
فهو [illegible] البرايا والصلوة على خير البرية اي جميع البرايا [illegible]
تفضيل النبي عليها عليه السلام والصلوة من الانس والجن والملك [illegible] خارج
[illegible] في سلك التفضيل الانتظام وعلى آله [illegible]
[illegible] ارباب الكمال [illegible] لكان احسن
[illegible] النفوس الزكية [illegible]
[illegible] العقل بطريق الاولى [illegible] التفصيل [illegible]
مع التاكيد والاول [illegible] المشهور [illegible]
فقد [illegible] المتكلفات [illegible] معاني الاستعارات [illegible] الاستعارة
[illegible] والاستعارة بالكناية والاستعارة التخييلية واراد بقوله وما يتعلق بها اقسام
[illegible] المعاني [illegible] الاستعارة [illegible]
[illegible] للاستعارة بالكناية [illegible] الاستعارة بالكناية [illegible]
[illegible] الكتب [illegible] الضبط اراد بالكتب [illegible]
[illegible] مضبوطة [illegible] الضبط [illegible] قوله مضبوطة على [illegible]
[illegible] على وجه يتعلق به كتب [illegible]

ایضاً وجه الفرق بین الجعل قرینة للمکنیة
خصوص بیان التوجیه بین القرینة والترشیح

و[illegible] استعارة للعرجة او زیادة المکنیة وجعل بعض تخییلاً او استعارة تحقیقیة اولی
تخییلاً [illegible] ما جعل زایداً علیها [illegible] ترشیحاً قویة الا انه [illegible] به فایدة [illegible]
وتعلقا به فهو القرینة [illegible] سواء [illegible] ترشیح المکنیة [illegible]
بالمکنیة المعرجة [illegible] الی الالحاق [illegible] القرینة والمجاز [illegible]
انما اخصها [illegible] والاظهر انه ما یحضر السامع اولا فهو القرینة
وما بعده ترشیح وذلک الجعل الجمیع قرینة فی مقام [illegible] الاهتمام بالالتفات الحمد لله
ختام الاصباح بعد الکلام المحوج الی المصباح ونرجو الاختتام بهذه مسلک [illegible] العلماء الصلحاء

فی المصباح والرواح

بسم الله الرحمن الرحیم رب یسر وتمم بالخیر

حمد بی حد مر خدای را سزد که حقیقت [illegible] و ملکیت را مدار است و این دو معنی مجاز او را
بعلاقه عبودیت مستعار و استعارة عاریه از تشبیه مصرحه و دور از کنایه و تمویه خالی از اشکال
که تمثیل را در سرحد ملک معرفت او جواز نیست وصلوة نامیات بر نبی مرسل که کلمات
جامعه او از عیب اشتراک [illegible] واحادیث فصیحه صحیحه اش فزاین موفقت قرآنی
[illegible] بر آل واصحابش [illegible] دین مبین و تجرید از موانع [illegible] راه یعنی [illegible]
[illegible] که بیان ارباب بلاغت را اجمال بلاغ نیست و در توضیح طرق دلالت بجزاله
مستقیم مستبین چندان کوشیده که زبان [illegible] از شکر ایشان فارغ نیست اما بعد
این رساله ایست در تحقیق حقیقت و مجاز بری از اطالة المناب واخلال الایجاز بتفصیل اقسام
استعاره وافی در تکمیل [illegible] اجوبه کافی مشتمل بر حل مشکلات از شوب
تکلف [illegible] دقیق [illegible] مطالعه او بجمال

والشمس

والشمس [illegible] بسیار [illegible] گرداند [illegible] علم [illegible]
جهان [illegible] از جهان دانش [illegible] خان بن خان [illegible] الاوبان مثبت الدین والملکه
و امان مظهر انوار [illegible] مظهر اطوار [illegible] علم [illegible] احکام [illegible]
علم بعد از انصراف بر انهدام [illegible] دقایق سخن [illegible]
اظهار کند توانایی که در میدان بیان او صاحب [illegible] مطلق [illegible] قلم
و ظفر کار مصداق [illegible] آشیانه [illegible] سلطان [illegible] محمود خان بن خان ابو الغازی [illegible] الله
بهادر خان نظم تا جهان باشد جهان [illegible] باشد او [illegible] جم
[illegible] از [illegible] اهل دین جان باشد او [illegible] رسم سلطنت [illegible] زمان
خان باشد او الحق این رساله را بر طبق [illegible] مشتمل بر مقدمه و چند [illegible]
و خاتمه [illegible] جنود السموات والارض [illegible] القبض [illegible] ابواب الفیض
69 مشتمل است بر سه طایفه [illegible] اول [illegible] سبحانه و تعالی [illegible] بغایت
[illegible] جمال او [illegible] از نهایت [illegible] ذات حسن ظهور بود چنانکه نور
از خفا بغایت [illegible] عبودیت او باشند
[illegible] کرامت
[illegible] عشق و محبت [illegible] المومنین انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة [illegible] استقلال
[illegible] زوال [illegible] کمال [illegible]
[illegible] تکمیل [illegible] اجتماع
بقوام معاش [illegible]